

Sygn. akt I NO 15/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania A. C.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości nr DKO-[...] z dnia 31 stycznia 2018 r.

w przedmiocie odmowy udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia,

z udziałem Ministra Sprawiedliwości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 stycznia 2019 r.,

**uchyla zaskarżoną decyzję w całości i przekazuje sprawę
Ministrowi Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W dniu 11 stycznia 2018 r. sędzia Sądu Rejonowego w L., A. C., złożył za pośrednictwem Prezesa Sądu Okręgowego w K. wniosek do Ministra Sprawiedliwości o udzielenie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w okresach od 22 lutego 2018 r. do 20 kwietnia 2018 r. i od 14 maja 2018 r. do 15 czerwca 2018 r. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, że jego stan zdrowia wymaga wykonania dwóch zabiegów operacyjnych: rekonstrukcji stawu kolanowego

(zaplanowanej na 22 lutego 2018 r.) i operacji przegrody nosa (zaplanowanej na 14 maja 2018 r.). W jego ocenie oba zabiegi wykluczają możliwość wykonywania pracy zawodowej, a po pełnej rehabilitacji umożliwią mu sprawne wykonywanie pracy orzeczniczej. Jednocześnie zaznaczył, że po pierwszym zabiegu nie będzie mógł się poruszać samodzielnie przez okres około 6 tygodni, a później będzie musiał wykonywać czynności rehabilitacyjne. Z kolei po drugim zabiegu z uwagi na jego skutki również będzie wyłączony z możliwości wykonywania pracy zawodowej.

W przedłożonym zaświadczeniu wydanym przez lekarza chirurga stwierdzono, że sędzia A. C. wymaga leczenia operacyjnego stawu kolanowego, termin zabiegu ustalono na 22 lutego 2018 r., a przewidywany okres dysfunkcji wynosi około 2 miesiące.

Minister Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 93 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 23 ze zm., dalej jako „pusp”), odmówił sędziemu A. C. udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia decyzją z 31 stycznia 2018 r. (k. 5-7). W uzasadnieniu decyzji wskazał, że sędzia A. C. nie wykazał, aby zachodziły przesłanki do udzielenia mu płatnego urlopu dla poratowania zdrowia i nie można tego także stwierdzić opierając się na przedłożonym przez niego zaświadczeniu lekarskim. O ile nie ulega wątpliwości, że u sędziego A. C. rozpoznano schorzenie stawu kolanowego kwalifikującego do leczenia operacyjnego, to do czasu wykonania zabiegu operacyjnego nie można stanowczo twierdzić, że zostanie on przeprowadzony w planowanym terminie. Przesłanki natury organizacyjnej lub medycznej mogą zdecydować o zmianie terminu zabiegu, albo nawet wykazać, że z określonych przyczyn nie może on zostać przeprowadzony. W odniesieniu do drugiego planowanego zabiegu Minister Sprawiedliwości podniósł, że sędzia A. C. nie przedstawił żadnej dokumentacji medycznej wskazującej na zakwalifikowanie go do jego przeprowadzenia. Z tego powodu uznał, że aktualnie udzielenie sędziemu A. C. urlopu dla poratowania zdrowia byłoby przedwczesne.

Decyzja została doręczona sędziemu A. C. w dniu 15 lutego 2018 r. (k. 1). W dniu 26 lutego 2018 r. sędzia A. C. złożył od decyzji Ministra Sprawiedliwości odwołanie do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości. Odwołanie zostało nadane do wysyłki u operatora pocztowego w dniu 26 lutego

2018 r. (k. 16), do Ministra Sprawiedliwości wpłynęło w dniu 1 marca 2018 r. (k. 11), a do Sądu Najwyższego zostało przekazane w dniu 9 kwietnia 2018 r. (k. 1).

W odwołaniu sędzia A. C. domaga się zmiany przedmiotowej decyzji Ministra Sprawiedliwości w części dotyczącej urlopu wnioskowanego w okresie od 22 lutego 2018 r. do 20 kwietnia 2018 r. i udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia we wskazanym okresie, z wydłużeniem do 27 kwietnia 2018 r.

W uzasadnieniu odwołania sędzia A. C. podniósł, że zabieg operacji stawu kolanowego został przeprowadzony w zaplanowanym terminie. Minister Sprawiedliwości nie kwestionował zasadności przedłożonego zaświadczenia lekarza chirurga, lecz jedynie zwracał uwagę, że brak jest przesłanek do udzielenia urlopu z uwagi na nierozpoczęcie leczenia. Ponieważ zabieg się odbył i w dniu 22 lutego 2018 r. rozpoczął leczenie, odwołujący się wyraził oczekiwanie udzielenia mu wskazanego urlopu. Na potwierdzenie tego dołączył zaświadczenie lekarskie oraz kartę leczenia szpitalnego jako dowody rozpoczęcia leczenia i potrzeby jego kontynuacji. Ponadto odwołujący się wskazał, że w chwili składania odwołania zoperowane kolano jest opuchnięte i ma założoną ortezę. Z trudnością porusza się o kulach, nie ma możliwości opuszczenia domu i dojazdu do pracy, przez cały dzień musi korzystać z pomocy innej osoby.

W odpowiedzi na odwołanie Minister Sprawiedliwości wniósł o nieuwzględnienie odwołania (k. 1-4).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie ma uzasadnioną podstawę.

Zgodnie z art. 93 pusp:

§ 1. Sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, jeżeli leczenie to wymaga powstrzymania się od pełnienia służby.

§ 2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy.

§ 3. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości.

§ 4. W przypadku odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia sędziemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy odwołanie do Sądu Najwyższego.

Artykuł 93 § 4 pusp przyznający sędziemu prawo do odwołania do Sądu Najwyższego został dodany przez art. 2 pkt 32 lit. b ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1139), zmieniającej ustawę z dnia 21 czerwca 2017 r. Do tej chwili decyzje Ministra Sprawiedliwości nie podlegały kontroli sądowej.

Wprowadzenie sądowej kontroli decyzji nie zmienia natury prawnej kompetencji Ministra Sprawiedliwości, który „może udzielić” urlopu. Ustawa wyraźnie rozróżnia sytuacje, w których rozstrzygnięcia mają charakter obligatoryjny od sytuacji fakultatywnych.

Logiczno-językowa oraz celowościowa wykładnia przepisu art. 93 § 1 pusp skłania do przyjęcia poglądu, że jakkolwiek przyznaje on Ministrowi Sprawiedliwości swobodę uznania w udzielaniu urlopu dla poratowania zdrowia, to jej granice wyznacza zakaz dowolności.

Zaskarżona decyzja Ministra Sprawiedliwości narusza art. 93 § 1 pusp przez błędną wykładnię. Minister Sprawiedliwości nie kwestionuje ani diagnozy lekarskiej (rozpoznania schorzenia stawu kolanowego), ani kwalifikacji odwołującego się do leczenia operacyjnego tego schorzenia, ani wyznaczenia terminu operacji na dzień 22 lutego 2018 r., ani wreszcie samej zasadności udzielenia urlopu w okolicznościach sprawy. Interpretuje natomiast przepis art. 93 § 1 pusp w taki sposób, że pomimo niesporności okoliczności medycznych i organizacyjnych odmawia udzielenia urlopu tylko z tego powodu, że do czasu wykonania zabiegu operacyjnego nie można stanowczo stwierdzić, że zostanie on przeprowadzony w planowanym terminie. Przyjęta wykładnia nie może zostać zaaprobowana, ponieważ wybrane kryterium różnicowania jest całkowicie dowolne.

Po pierwsze, logiczno-językowa wykładnia art. 93 § 1 pusp wskazuje, że urlop ma być udzielony «w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia». Nie chodzi więc z pewnością o urlop udzielony «po przeprowadzonym zaleconym leczeniu». Jak bowiem wynika dodatkowo z drugiej części zdania: «leczenie to wymaga

powstrzymania się od pełnienia służby». Nie chodzi też w tym zakresie o powstrzymanie się od pełnienia służby po leczeniu.

Po drugie, z logicznego punktu widzenia oraz z punktu widzenia doświadczenia życiowego trudno wskazać bardziej uzasadniony powód wystąpienia sędziego do Ministra Sprawiedliwości o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia niż zaplanowana i potwierdzona dokumentacją medyczną operacja. Cel poratowania zdrowia najpełniej realizuje się w czasie operacji oraz w okresie bezpośrednio następującym po niej. Wykładnia, zgodnie z którą dopuszczalne jest wystąpienie z wnioskiem o udzielenie urlopu dopiero po przeprowadzonej operacji, przy uwzględnieniu długotrwałości procedury określonej w art. 93 pusp, w oczywisty sposób podważa cel i przedmiot tego przepisu.

Po trzecie, w niniejszej sprawie operacja została przeprowadzona planowo dnia 22 lutego 2018 r. Już sam ten fakt świadczy o dowolności przyjętego kryterium odmowy. Nie można bowiem *a priori* zakładać, nie kwestionując jednocześnie wiarygodności dokumentacji medycznej, że zaplanowana operacja może się nie odbyć.

Po czwarte, Minister Sprawiedliwości w żaden sposób nie wykazał, że z punktu widzenia zasady równości przyjęta wykładnia ma oparcie w praktyce udzielania urlopów dla poratowania zdrowia, w szczególności, że dotychczasowa praktyka cechuje się podobną surowością jak w niniejszym przypadku.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w związku z art. 93 § 4 pusp uwzględnił odwołanie i uchylił zaskarżoną decyzję w całości, a sprawę przekazał Ministrowi Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania.